

КУДА ПОСЛЕ СМРТИ?

Сагледавање тајне
загробног живота и пакла

Шон Бунстра

САДРЖАЈ

Увод: Желим да знам истину	7
1. Зашто бисмо се одупирали смрти?	11
2. Средовечни лилихип.	25
3. Тело мртво, а дух жив?	27
4. Библија о смрти	47
5. О Еноху, Мојсију и Илији	61
6. Две Христове приче	85
7. Живот после смрти	95
8. Шта је <i>гуша</i> ?	111
9. Непокајани грешници и пакао	115
10. Како разумети речи <i>вечно</i> и <i>заувек</i> ? . .	133
11. Будући свет.	141
12. Негативни утицаји и позитивни примери.	149

Увод

ЖЕЛИМ ДА ЗНАМ ИСТИНУ

Свака књига која се бави питањима која укључују емоције, као што је питање смрти, сигурно ће бити непотпуна и тако ће читаоца оставити донекле незадовољним. С овом темом се хватамо у коштац хиљадама година, а ипак мудраци, филозофи и теолози још увек нису дали потпуне одговоре на сва могућа питања. Кључни проблем је, свакако, то што међу нама нема људи који су искусили смрт, и који би могли да нам кажу шта им се десило. Мртви не говоре.

Додуше, неки људи тврде да су били умрли и да су назрели обресе загробног живота. У књижарама ћете увек наћи понеку књигу чији аутор тврди да се вратио из мртвих: *Доказ о постојању Неба, Мој последњи дах, Рођење звано смрт*... Готово је сигурно да ћете нешто од овога наћи на полици. То су приче људи који тврде да су “на прстима ходали по ивици амбиса” и накратко у њ завирили. Најчешће само пар тренутака, а онда

их је дефибрилатор изненада вратио у садашњи свет. Они заправо никада нису пали у тај амбис. Недостају нам извештаји људи који су дуже времена били мртви пре него што су се вратили у живот. Наравно, имамо пример Исуса Христа и Лазара, али нико од нас не познаје неког попут њих двојице, с ким бисмо могли да разговарамо – што значи да не можемо да се ослонимо на сведочења која данас постоје.¹

Ова књига не садржи уобичајена лична сведочења, осим нека успутна. Такође, она не даје детаљну научну анализу смрти. Уместо тога, читаћете размишљања средовечног човека који је, веома свестан своје смртности, испитивао шта Библија каже о овом предмету – уз кратке осврте на религијску историју. Не покушавам да одговорим на сва ваша питања, већ само да вас заинтригирам да истражујете ову тему. Уосталом, и ви и ја ћемо, с остатком људског рода, на крају живота окончати своје трагање.

Надам се да ћете, када завршите с читањем ове књиге, потражити још неке на исту тему. Верујем да ћете наставити проучавање – а нарочито да ћете одвојити време да испитате шта света књига Библија заправо говори о људској природи, о животу, смрти и вечности. Током протеклих две хиљаде година, народна веровања и сујеверја утицали су на

¹ Није спорно само кратко трајање ових “виђења света после смрти”, већ и извор тих феномена. То је тема за засебну студију. (прим. уред.)

разумевање ове теме. Зато је потребно да модеран проучавалац пажљиво разликује ове додатке од онога што су наши преци заправо мислили.

Наше друштво је опседнуто смрћу. Можда је разлог томе тај што смо себе толико изложили приказивању насилне смрти у биоскопима, а сада и на огромним ЛЦД екранима у собама, да смо стекли имуност на свој најгори страх. Можда се мисли да ћемо, ако се нагледамо смрти, мање страховати од ње. Наравно, може се тврдити и супротно: то што је у већини случајева смрт коју гледамо на екрану насилна, бесмислена и безосећајно представљена може да значи да оваквим избором забавног програма само појачавамо своје страхове.

Ипак, занимљиво је да, што се више упуштамо у културу смрти кроз индустрију забаве, то мање времена трошимо за суочавање с реалношћу. Наши преци – у европским културама, у сваком случају – држали су изложена тела чланова породице у својим домовима неколико дана пре сахране, и на тај начин су имали блиско искуство са смрћу. Некадашње бдење сада је сведено на кратко посматрање у капели.

Надам се да ћете у току читања ове књиге застати да размислите мало дубље о овој теми. Без обзира на то колико вешто прерушавамо смрт тапацираним ковчезима и прекрасним букетима цвећа, не можемо да зауставимо неизбежно: сви ћемо умрети – укључујући и

вас и мене. Добро је и лепо што ће наши ожа-
лошћени причати о нама дирљиве приче и
певати тужне песме, али они ће отићи кући,
а ми ћемо остати у свом ковчегу.

Да ли су ове моје речи довољно директне?

Што се мене тиче, ја не желим бајке о смр-
ти. Иако су ми занимљиве добре приче и ми-
тови древних цивилизација, желим да знам
шта ће се заиста десити када умрем. Још сам
у раној младости схватио да сам и ја смртан.
Када буде дошао мој ред, и када познаници
оду на послужење после сахране, ја ћу остати
сам у хладној земљи, чекајући да неки људи
затрпају сандук с мојим телом.

Не желим измишљене приче. Ходам по
мосту између младости и старости, и желим
да знам истину. “Са знојем лица свог јешћеш
хлеб”, упозорава нас Библија, “докле се не
вратиш у земљу од које си узет; јер си прах, и
у прах ћеш се вратити.” (1. Мојсијева 3:19)

Живот је тежак, и живот има крај. То није
само изрека или кратка мисао с интернета;
то је *истина*.

Знам да ће доћи крај, али шта се онда де-
шава?

Не желим празне приче. *Желим да знам
истину*.

[1]

ЗАШТО БИСМО СЕ ОДУПИРАЛИ СМРТИ?

Неко је рекао да међу младим људима само неколицина необичних размишља о смрти, док међу старима само неколицина необичних то не чини. Као дете, био сам један од неколицине необичних. У веома раном узрасту био сам свестан да трошим позајмљено време.

Већина мушкараца изненада постане свесна своје смртности између касних тридесетих и средњих четрдесетих, и почну да паниче: нова кола, нова каријера, нова жена... било шта што може да ублажи страх који их осваја, не би ли осећали као да је преостало довољно времена да граде своје снове.

Гледајући се у огледалу, човек средњих година открива да почиње да личи на свог оца или деду. Коса се проређује и почиње да седи, а очи нису више тако бистре. Дани када је јео целу пицу без последица одавно су прошли. Струк се проширио, као дрво које из године у годину добија нове годове.

Он још увек има старе фармерке у доњој фиоци свог ормана, из својих раних тридесетих. Фармерке које можда датирају чак из средње школе. Ако може да увуче стомак довољно да закопча дугме, оне ће тихо попустити под висећим стомаком када издахне. Справе за вежбање већ одавно скупљају прашину у подруму. Због опадања кондиције повремено почне са вежбањем, да би се убрзо вратио у колотечину, закован за канцеларијски сто четрдесет или педесет сати недељно. Ако је довољно срећан да ради на отвореном простору, леђа и зглобови га сваког јутра подсети да више није члан тркачког тима.

Он стари, али одбија да то призна. Фарба косу и чешља је преко ћеле, хемијски избељује зубе – шта год је потребно да би себе преварио како је још млад. Он је, међутим, *једини* који је преварен; његово окружење без проблема може да му одреди године.

Сећам се тренутка када сам се грубо изненадио откривши да ме више не сматрају младим. Путовао сам авионом од Лос Анђелеса до Сингапура, а једна млада жена од 26 година седела је поред мене. На моје одушевљење, била је причљива, па смо разговором прекраћивали време на путу преко Пацифика.

У једном тренутку, рекла ми је да њен отац предаје историју Фризије на једном колеџу на Источној обали.

“Шалите се!”, рекао сам. “Мој отац је рођен у Фризији!” Нисам имао појма да било ко ван наше породице жели да чита о историји

Фризије, а камоли да се тим професионално бави.

“Слушајте”, рекао сам, “заиста бих волео да ступим у контакт с Вашим оцем. Да ли постоји начин да Ви и ја останемо у контакту?”

“Добро, да ли Вам одговара да Вам пишем на мејл?”, упитала је.

“Не, готово никада не проверавам мејлове. Добијам их на десетине сваки дан.”

Покушала је поново. “А телефон?”

“Не, исти проблем. Готово никада не одговарам на ту глупу ствар.”

Заиста сам желео да се повежем с њеним оцем, али како? Тада ми је синило: “Хеј, знам! Да ли имате налог на Фејсбуку?”

Наравно да је имала. Фејсбук је већ увелико био популаран и већина је имала свој налог. Проблем је био решен.

Авион је слетео и зауставио се код излаза, а ја сам стајао између седишта када се то десило – када је она задала смртоносан ударац мом уверењу да сам још млад. “Задивљена сам”, рекла је, “нисам мислила да људи Ваших година користе Фејсбук.”

Шта?! Људи МОЈИХ година?!

Био сам ужаснут. Изненада сам се осећао као човек који је удаљен с врата отменог ресторана јер није утицајан или довољно важан. Или као човек коме је одбијена кредитна картица у незгодном тренутку. Више нисам члан клуба. Био сам “маторец”.

Много озбиљније опомене

После овог догађаја доживео сам и нека много озбиљнија подсећања да ми животни век брзо истиче. После четрдесете, док сам био у иностранству, неки инсект ми је неочекивано пренео заразну болест из које сам се једва извукао. Ужасно сам се разболео и у пар наврата помислио да је дошло време за одлазак. Чињеница да сам смртан за мене више није била само теорија.

Верујем да нас у погледу живота највише узнемирује то што нико тачно не зна када ће се завршити. Нема начина да сазнам да ли сам на пола или три четвртине пута. Пре само једне генерације многи су умирали са шездесет и нешто, као и неки у наше време. С друге стране, има и оних попут иначе здравог момка из мог комшилука који је једног Божића добио тежак грип и у четрдесет и некој години умро од запаљења плућа. Нико то није очекивао.

Не знам када ће на мене доћи ред, али сам свакако сигуран да имам ограничени "рок трајања". Проблем је у томе што на мојој крштеници није записан тај датум. Могуће је урадити статистичку процену: осигуравајућа друштва имају статистичке табеле које садрже процену животног века својих клијената. Чак постоје интернет сајтови на којима можете да упишете датум рођења и неколико других личних података, након чега сајт прави процену вашег животног века и почиње да у *секундама* одбројава време које вам је преостало.